FAKULTNÍ NEMOCNICE® OLOMOUC

Poradna HOŘEC

VÝROČNÍ ZPRÁVA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ 2021

Obsah

Úvodní slovo	4
Kdo je nemocniční kaplan?	6
Krátký pohled do historie poskytování duchovní služby	7
Poskytování klinické pastorační péče ve FN Olomouc a roce 2021	8
Zaměstnanecké pracovní poměry v roce 2021	9
Poradna pro pozůstalé HOŘEC	11
Jak se nás dotkl COVID?	12
Přehled vybraných statistických souhrnů v roce 2021	13
Další aktivity NK	19
Životní příběhy těch, kterým jsme se věnovali...	22
Napsali nám...	25
Poděkování	26

Úvodní slovo

Vážení a milí,
představujeme vám výroční zprávu nemocničních kaplanů (dále „NK“) za rok 2021. Chtěli bychom se spolu s vámi ohlédnout zpět a seznámit vás s tím, co se za uplynulý rok událo.
Když píši toto úvodní slovo, napadá mě použít do něj stále aktuální větu z našeho vánočního přání, které jsme měli možnost natočit pro zaměstnance FNOL: “Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem ve fakultce”… a k tomu doplnit: „nejen ve “fakultce”, ale za současného dění i na celém světě.“
Hlavním posláním naší profese je být člověku nablízku v době, kdy do života přišla nečekaná událost, krize.
Jsme k dispozici nejen pacientům, ale i jejich blízkým a v neposlední řadě také zaměstnancům nemocnice. Snažíme se podpořit člověka v tom, co právě prožívá. Doprovázíme ho nejen v těžkostech, ale sdílíme s ním i radost a naději.
V nemocnici potřebuje člověk vedle odborného ošetření také porozumění, duchovní podporu a pomoc při hledání odpovědí na otázky související s nemocí.
V roce 2021 jsme se stále potýkali s těžkostmi způsobenými nemocí covid-19, která se opakovaně vracela v různých mutacích. Při návštěvách na covidových odděleních jsme se snažili podpořit různými způsoby i zaměstnance. Na podzim vznikl nápad vytvořit duchovní filtr. Ten byl umístěn na covidová oddělení do hygienických filtrů. Zdravotníci měli možnost zanechat v něm těžkosti pracovního dne a jít domů s “čistou hlavou.“ Tak jako se při odchodu z oddělení převlékali do čistého, měli možnost očistit i svá srdce. Vyjádřit třeba i jedním slovem, co je tíží, a vhodit do sáčku. Kaplani tato vyjádření pak vkládali do modlitby. Zdravotníci si zároveň mohli vzít na cestu připravená slova pro povzbuzení.
Přeji všem, aby si vždy také dokázali na svou cestu najít povzbuzující slovo. Zde zmíním mé oblíbené, které často říkám i pacientům:
„Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám, ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.“
Jan, 14.27

Fotografie: Archiv FN Olomouc
Design, grafická úprava: Dalibor Janeček
Olomouc 2022

Kdo je nemocniční kaplan?

„Nemocniční kaplan“ je mezinárodní označení osoby vykonávající klinickou pastorační péči (dále „KPP“) ve zdravotnických, příp. sociálních službách a hospicích. Působí na základě pověření daného svou církví a smlouvy s nemocnicí.
Služba NK je nedílnou součástí komplexní péče o pacienty, jejich blízké, a v neposlední řadě i o personál nemocnice.
V náročném období nemoci si člověk pokládá nejen otázky po smyslu života, utrpení, umírání, smrti, víry, ale i otázky týkající se kvality dosavadního a budoucího života. Takové otázky často vzbuzují touhu po sdílení, smíření či odpuštění. Na tyto potřeby reagovala služba nemocničních kaplanů, kteří sloužili každému pacientovi způsobem, který právě on potřeboval.
Při naší práci se setkáváme s míněním, že NK doprovází pouze věřící pacienty. Spirituální potřeby má ale každý člověk. Při rozhovorech se mnohdy otevřou témata, která nemocný neměl odvahu doposud vyslovit. Setkání tak může pomoci k přijetí obtíží souvisejících s nemocí. Může napomoci k urovnání vztahů, smíření s druhými i s Bohem. Z našich zkušeností je vnitřní smíření snad tím nejdůležitějším pro to, aby člověk prožíval svou nemoc nebo konec života v pokoji. Nemocniční kaplan nabízí blízkost, rozhovor o tématech na základě přání pacienta, četbu z Bible a jiné křesťanské duchovní literatury, modlitbu, na požádání zprostředkování návštěvy duchovního.

Krátký pohled do historie poskytování duchovní služby

Nemocnice v Olomouci se začala stavět na konci 19. století. V historii zde působili duchovní z různých řádů. Za doby totalitního režimu ustoupila duchovní služba nemocným do ilegality.
Po revoluci v listopadu r. 1989 začala být duchovní služba vykonávána veřejně. Na základě dohody mezi FNOL a Arcibiskupstvím olomouckým začali v nemocnici působit nemocniční kaplani. V roce 2010 byla zřízena v prostorách monobloku A nemocniční kaple, která slouží přednostně pro zaměstnance a pacienty.
V dalších letech se služba postupně rozšiřovala, tým NK se rozrůstal. Začali jsme pravidelně docházet na kliniky, kde naši službu vyžadovali. V roce 2015 vznikla na základě zkušeností a práce s pozůstalými zemřelých pacientů Poradna Hořec.
Do týmu NK přibyli i další kaplani, nejenom z katolické církve. Postupně se začal rozšiřovat okruh klinik, na kterých jsme pacienty pravidelně navštěvovali.

Poskytování klinické pastorační péče ve FN Olomouc v roce 2021

Poskytování KPP probíhalo na základě žádostí pacientů, jejich příbuzných nebo zdravotníků. Dále byla služba nemocničních kaplanů pacientům nabízena zdravotníky již při přijetí k hospitalizaci. Na každé klinice jsou na pokojích umístěny informační materiály. S odborem marketingu FNOL jsme spolupracovali na výrobě propagačních materiálů, které slouží jak pacientům, tak personálu. Místo vizitek byly vytvořeny záložky s citátem, na kterých je zároveň i kontakt na NK. Pro zviditelnění naší činnosti se v roce 2021 začal natáčet i reklamní SPOT.

KROMĚ POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY NA VYŽÁDÁNÍ PACIENTA, PERSONÁLU NEBO PŘÍBUZNÝCH NAVŠTĚVOVALI NK PO DOHODĚ S VEDENÍM PRAVIDELNĚ NÍŽE UVEDENÉ KLINIKY. NA NĚKTERÝCH Z NICH SE KAPLANI ÚČASTNÍ I LÉKAŘSKÝCH VIZIT NEBO PROVOZNÍCH PORAD.

- Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny
- Hemato-onkologické klinika
- I. chirurgická klinika
- I. interní klinika - kardiologická
- II. interní klinika- gastroenterologická a geriatrická
- Onkologická klinika
- Klinika plicních nemocí a tuberkulózy
- Oddělení urgentního příjmu
- COVID oddělení různých klinik
- Dětská klinika
- Porodnicko-gynekologická klinika

SLUŽBA NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ DÁLE ZAHRNOVALA:

- službu na telefonu 24 hod/den
- provoz Poradny Hořec
- roznášení svatého přijímání a zprostředkování kontaktu s knězem
- starost o nemocniční kapli
- každou třetí středu v měsíci možnost společné modlitby s kaplany
- možnost osobního setkání každé úterý v době od 15:00 do 16:00 hodin byl v nemocniční kapli přítomen některý z NK
- přímluvnou modlitbu - do schránky v kapli bylo možné vkládat prosby a úmysly, které byly zahrnuty do modliteb
- prezentování služby NK na veřejnosti a v rámci vstupních školení nových zaměstnanců FNOL
- zabezpečení praxí a poskytování konzultací

Zaměstnanecké pracovní poměry v roce 2021

Během roku 2021 roku působili ve FNOL tito NK: Jana Březinová, Marie Maňáková, Magdalena Lis, Vojtěch Lamač, Filip Fürst, Vítězslav Vurst, Jaroslav Křivánek.
Tým byl tedy složen ze sedmi kaplanů, z nichž čtyři měli pověření ke službě od Římskokatolické církve, dva od Církve adventistů sedmého dne a jeden od Církve československé husitské. Tohoto ekumenického zastoupení si velmi vážíme a jsme rádi za vzájemnou spolupráci.
Na poskytování duchovní péče se podíleli především tito kněží: Bohumír Vitásek, Antonín Krasucki, Antonín Štefek, Šimon Batori, Rafael Budil, Josef Opluštil, Rudolf Smahel, Josef Malota, Savio Řičica, Česlav Plachý, Petr Prinz a Petr Chalupa.

Poradna pro pozůstalé HOŘEC

Poradna Hořec vznikla v roce 2015. Hlavním cílem bylo poskytovat psychosociální podporu a pomoc příbuzným pacientů a pozůstalým. Během poradenského procesu jsme se zaměřovali na témata týkající se předně umírání a smrti, pohřebních rituálů, truchlení.
Služby byly poskytovány zdarma. Provoz zajišťovali nemocniční kaplani, kteří byli zároveň certifikovanými poradci pro pozůstalé.
V roce 2021 absolvovali kurz pro pozůstalé další dva NK. Dva z certifikovaných poradců pro pozůstalé absolvovali vzdělání v oblasti doprovázení pozůstalých dětí, čímž se činnost poradny rozšířila. Pro práci s pozůstalými byly pořízeny pocitové karty, které pomáhají v těžkém období vyjádřit, co truchlící prožívá. Do knihovny poradny Hořec byla pořízena další odborná literatura.

Odbornou garantkou Poradny Hořec byla PhDr. Mgr. Naděžda Špatenková, Ph.D., MBA, psycholožka a socioložka, průkopnice poradenství pro pozůstalé v ČR.
V roce 2021 jsme se věnovali celkem 62 pozůstalým osobám při 76 intervencích. Zároveň zde uvádím i počet intervencí se zaměstnanci FNOL, kdy jsme se setkali s celkem 372 zdravotníky při 386 intervencích. Při rozhovorech s nimi bylo častým tématem umírání pacientů na covidových odděleních, někteří se na nás obraceli poté, co jim na COVID zemřel jejich příbuzný.

Jak se nás dotkl COVID?

I rok 2021 byl opět ovlivněn covidem-19. V nemocnici se znovu uzavírala některá oddělení a zdravotníci zažívali mnoho zátěžových chvil. Oproti loňskému roku byla situace ztížena i náladou a reakcemi veřejnosti, z jejíž strany již nebyla zřejmá tak velká podpora a zdravotníci mnohdy zažívali i agresivní střety a reakce ze strany příbuzných či pacientů.
Nadále jsme na těchto odděleních docházeli za nemocnými a podporovali i personál, pro který jsme chystali v průběhu roku různá povzbuzení – například balíčky s koupelovou solí pro relax se vzkazem, že sůl je cenná stejně tak jako jejich pot a slzy. Jsme rádi, že jsme i sem mohli přinášet naději.

Přehled vybraných statistických souhrnů v roce 2021

GRAF 1) SROVNÁNÍ POČTU INTERVENCÍ A PACIENTŮ V JEDNOTLIVÝCH LETECH

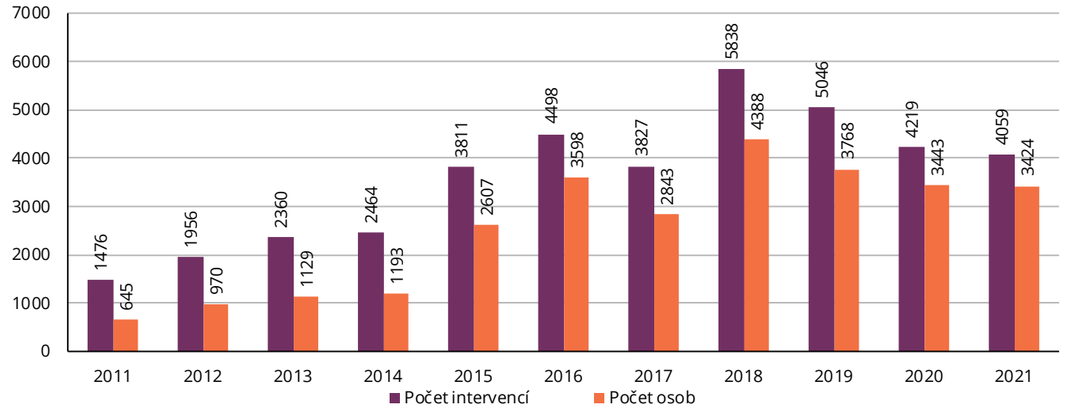

GRAF 2) POČET VŠECH INTERVENCÍ V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH

celkový počet intervencí: 4059 u 3428 pacientů

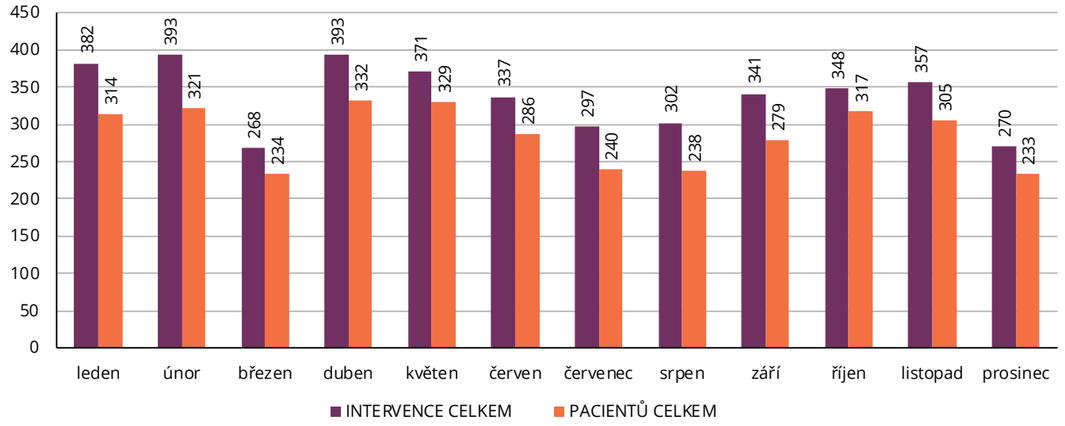

GRAF 3) POČET INTERVENCÍ U HOSPITALIZOVANÝCH PACIENTŮ ZA ROK 2021

3205 u 2637 pacientů

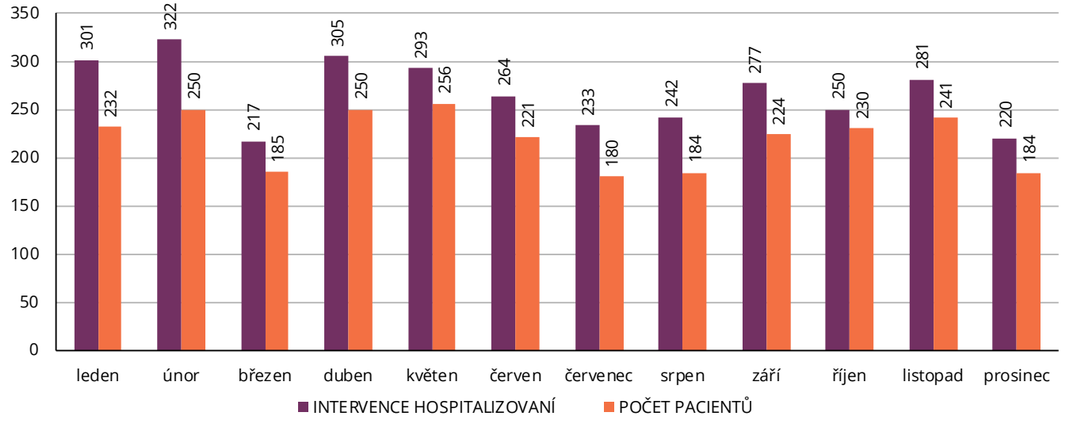

GRAF 4) POMĚR INTERVENCÍ U COVID+ PACIENTŮ VŮČI VŠEM INTERVENCÍM

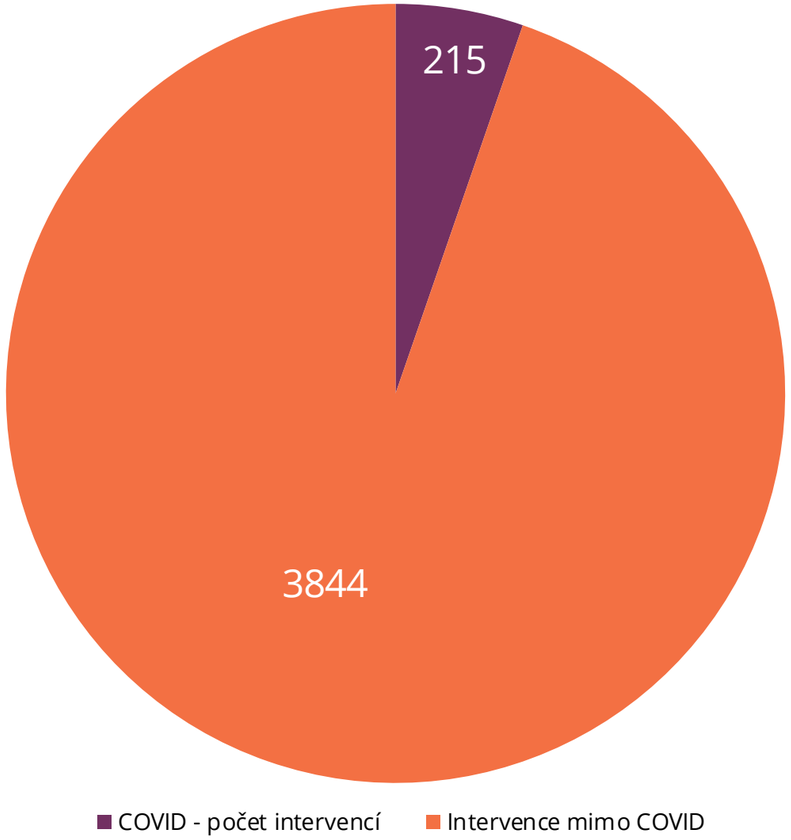

GRAF 5) POČET KONTAKTŮ (KRÁTKÝCH SETKÁNÍ) V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH

celkově se za rok 2021 uskutečnilo 1160 kontaktů

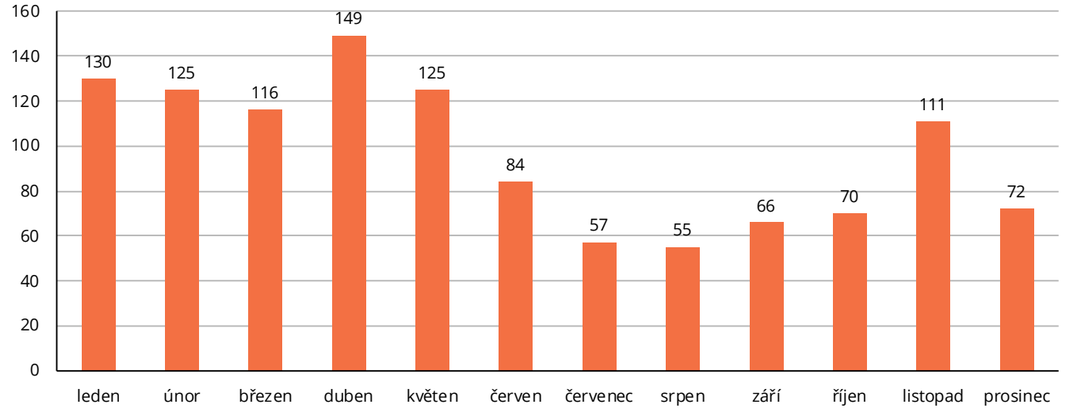

GRAF 6) PRÁCE S PŘÍBUZNÝMI PACIENTŮ

za rok 2021 celkem 65 kontaktů a 210 intervencí u 175 příbuzných pacientů

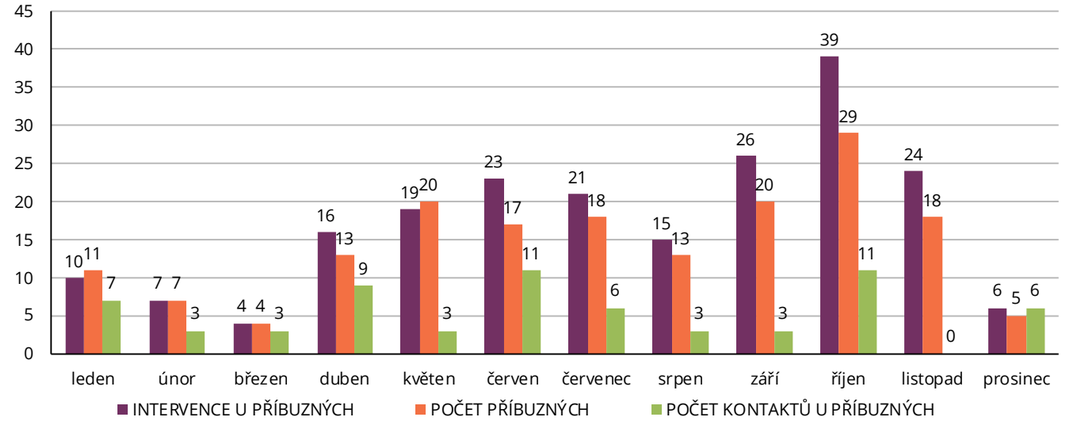

GRAF 7) POČTY KLIENTŮ PORADNY HOŘEC - POZŮSTALÍ

za rok 2021 proběhlo celkem 76 intervencí u 62 pozůstalých

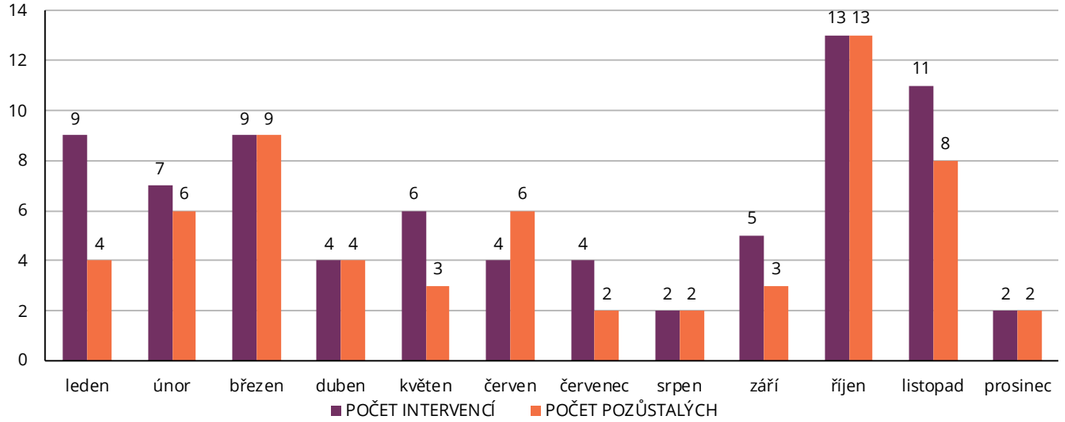

GRAF 8) POČET INTERVENCÍ U ZAMĚSTNANCŮ FNOL

celkem 386 intervencí u 372 zaměstnanců

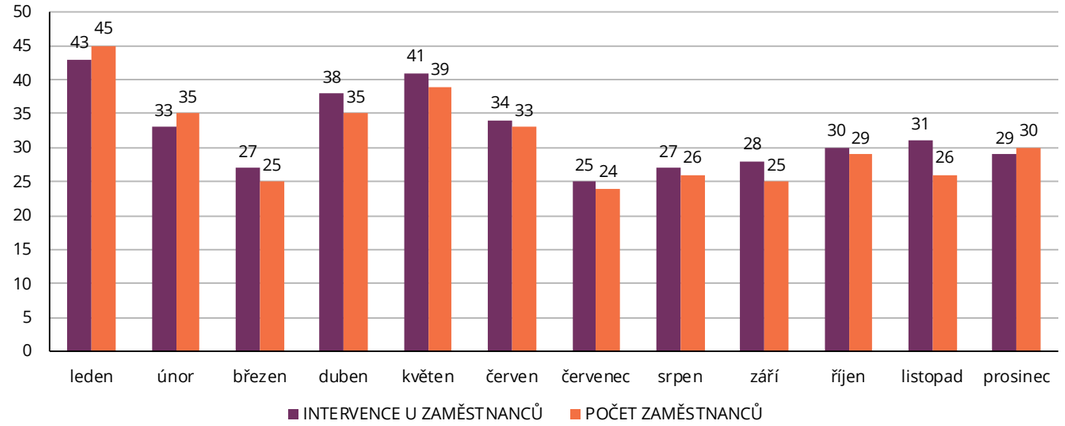

GRAF 9) ZA ROK 2021 PROBĚHLO CELKEM 86 NEPŘÍMÝCH INTERVENCÍ

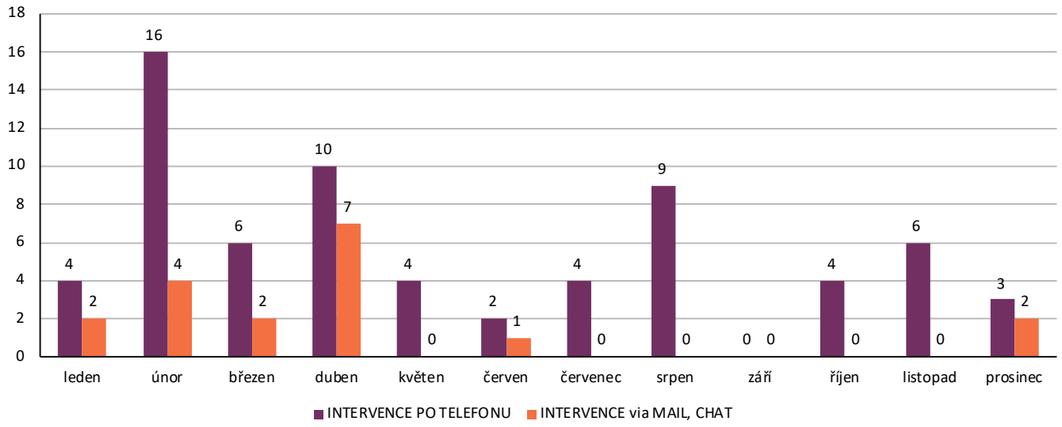

GRAF 10) POČET PODÁNÍ EUCHARISTIE (ZA ROK 2021 CELKEM 522) A ZAJIŠTĚNÍ NÁVŠTĚVY DUCHOVNÍHO (CELKEM 145)

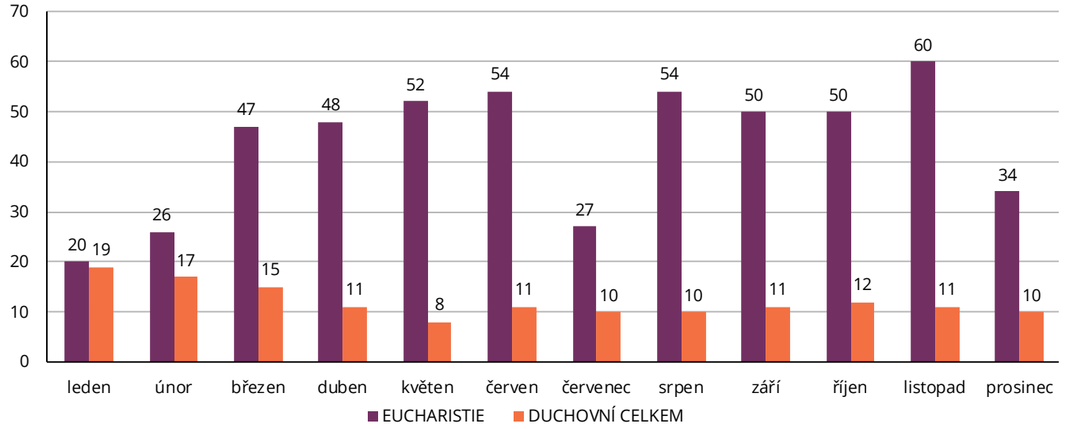

Další aktivity NK

MODLITBA V KAPLI

Pravidelně každý měsíc pokračovala modlitba v kapli FNOL. Jednou za měsíc měli zaměstnanci, pacienti i kolemjdoucí možnost se ztišit v prostoru kaple v rámci ekumenického modlitebního setkání vedeného kaplany. Každý měsíc bylo toto setkání zaměřeno na jedno konkrétní téma.

SPOT

Na začátku roku vznikl při plánovací poradě nápad na propagaci činnosti NK formou SPOTU, který bude promítán na obrazovkách v čekárnách ambulancí FNOL. Během roku proběhlo několik natáčecích setkání při naší práci s pacienty a zdravotníky.

11. 2. SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH

Návštěvy u pacientů v rámci Světového dne nemocných nemohly v loňském roce z důvodu pandemie proběhnout. K této příležitosti ale byla oddělením marketingu vydána následující tisková zpráva, která byla distribuována po FNOL.

"Kaplani Fakultní nemocnice Olomouc si ve čtvrtek 11. února 2021 připomenou XXIX. Světový den nemocných. Význam svátku, který dává vzpomenout na všechny nemocné a také na zdravotníky, tedy na ty, kteří uzdravují, je o to větší, že se letos uskuteční v kulisách koronavirové pandemie a za přísných protiepidemických opatření.

Na rozdíl od předchozích let nemohou kněží a biskupové při příležitosti Světového dne nemocných provést tradiční žehnání ani návštěvu u lůžka nemocných. Zájemci však mohou 11. února na TV NOE zhlédnout přímý přenos mše svaté za nemocné, lékaře, zdravotníky a nemocniční kaplany, kterou bude celebrovat Mons. Josef Nuzík, olomoucký světící biskup a předseda Rady pro zdravotnictví České biskupské konference. Níže najdete ke stažení poselství papeže Františka, inspirativní myšlenky duchovního Petra Vrbackého a dalších.

Světový den nemocných byl vyhlášen roku 1993 z podnětu papeže Jana Pavla II. Připadá na 11. února a tento den je více než 150 let připomínán také

jako svátek Panny Marie Lurdské. V roce 1858 se právě 11. února zjevila Panna Maria v Lurdech a uzdravila chudou a nemocnou 14letou dívku Bernardettu Soubirousovou. Od té doby jsou Lurdy poutním místem a symbolem uzdravení."

03/2021 PODPORA COVID ODDĚLENÍ OD CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

V únoru a březnu zorganizovala členka husitské církve Iva Haderková, po domluvě s koordinátorkou NK, sbírku v jejich církvi. Pro každé oddělení byl přichystán dárkový balíček s osobním přáním. Balíčky jsme předávali na covidová oddělení, jejichž pracovníci byli mile překvapeni.

03/2021

V březnu byl po odděleních klinik rozdán informační materiál "Možnosti podpory v izolaci", který zpracoval HZS ČR ve spolupráci s PhDr. Mgr. Naděždou Špatenkovou, PhD., MBA.

04-05/2021 BALÍČKY SOLI

Na jaře jsme pracovníkům KARIM nabídli setkání s možností rozhovoru. S touto nabídkou dostali od NK malý dárek. Na oddělení jsme přinesli pro každého zdravotníka balíček soli do koupele jako symbol potu a slz, které v tomto období vyjadřovaly charakter oddělení. Sůl zároveň čistí a omývá. Chtěli jsme takto symbolicky ocenit jejich nasazení a povzbudit je, aby nezapomínali sami na sebe a dopřáli si i odpočinek, například při uklidňující koupeli.

28. 4. 2021

V dubnu proběhlo na 2. interní klinice školení pro zdravotníky, které vzešlo z podnětu návštěvy kněze u pacienta na zmíněné klinice. Při setkání byla zdravotníkům přiblížena práce NK, témata rozhovorů s pacienty apod.

28. 5. 2021 NOC KOSTELŮ

Loňská Noc kostelů byla zaměřena na téma stvoření, nemocniční kaple se proměnila v "les". Jako pozvánka byla PR oddělením FNOL vydána následující tisková zpráva.

"Jako ve svatostánku uprostřed luk a lesů se museli cítit návštěvníci páteční Noci kostelů v nemocniční kapli. Proč ta bohatá výzdoba? Naši kaplani vyslyšeli motto letošní Noci kostelů vycházející z Žalmu 104,20: „Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří." Květiny a větvičky nastříhala kaplanka Jana Březinová na vlastní zahradě a přestože si cestu do nemocnice neudělaly přímo davy návštěvníků, kouzelnou lesní atmosférou byli všichni nadšení. I touto formou se kaplani snaží zpříjemnit nemocniční prostředí... Děkujeme za to!"

Program akce probíhal od 18.00 do 21.00 hodin. Návštěvníci měli možnost odevzdat do připravené schránky osobní přímluvy, dále měli možnost využít "lano vděčnosti stoupající k nebi" a napsat na ně děkovný vzkaz Bohu a odnést si "vzkaz" od Sv. Františka.

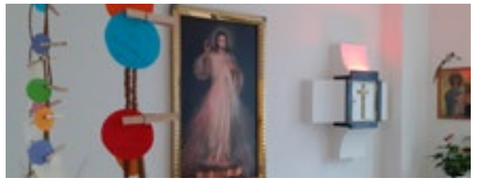

09/2021 ŽEHNÁNÍ ODDĚLENÍ IPCHO A NIP DIOP

Za účasti NK a trvalého jáhna Romana Nehery, proběhlo žehnání klinik. Stalo se tak na žádost zaměstnanců, kteří byli svědky značného počtu úmrtí pacientů s onemocněním covid. NK na oddělení přivítala jak staniční sestra, tak ostatní personál. Někteří ze zaměstnanců se krátkého obřadu také zúčastnili. Po skončení proběhlo setkání se zdravotníky, na kterém se otevřely i duchovní otázky.

24. 9. POHYBRADY

V září se někteří z NK zapojili do akce pro veřejnost, kterou FNOL pořádala na Poděbradech. Akce byla zaměřena na podporu zdravého životního stylu. Jedním z bodů programu byl i rozhovor s nemocničním kaplanem o duchovní službě v nemocnici.

4. 11. VZPOMÍNAT S LÁSKOU

Na začátku listopadu pořádali nemocniční kaplani v odpoledních hodinách již tradiční vzpomínkové a modlitební setkání u nemocniční kaple pro zaměstnance FN Olomouc a pozůstalé. Propagaci letošní akce podpořili i dobrovolníci rozdáváním svíček kolemjdoucím u vchodu do FNOL. Na závěr setkání přítomní obdrželi upomínkovou záložku.

4. 11. ŽEHNÁNÍ PROSTOR NA KLINIKÁCH

Žehnání na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny a dále na I. interní klinice bylo plánováno již delší dobu, ale z provozních důvodů se uskutečnilo až v listopadu. Při návštěvách na odděleních se na nás obrátili zdravotníci s žádostí, že by chtěli žehnáním vyprovodit duše pacientů, kteří na oddělení zemřeli.

4. listopadu, den před uzavřením a přeměnou oddělení na covidové, se podařilo požehnat kliniku 1. IK JIP. Původní plán byl spojit akci s požehnáním adventních věnců a s předvánočním posezením se zdravotníky, ale epidemiologická situace toto nedovolila.

Na obou odděleních jsme se setkali se zdravotníky, modlitbu vedl p. Bohumír Vitásek, který závěrem všem poděkoval za jejich obětavou práci.

12/2021 AMBULANCE AKTIVNÍHO ZDRAVÍ

Vítězslav Vurst, jeden z nemocničních kaplanů, se zúčastnil natáčení jednoho z dílů pořadu Ambulance AZ, kterou vytváří Fakultní nemocnice Olomouc. V rámci tohoto dílu hovořil o spiritualitě, duchovním a duševním zdraví.

12/2021 VÁNOČNÍ PŘÁNÍ

Letošní vánoční přání jsme pojali netradičně. V předvánočním ruchu (nejen) ve Fakultní nemocnice Olomouc v loňském roce zaznělo přání kaplanů, aby i "lidé ve fakultce" mohli prožít letošní Vánoce v pokoji a klidu. Ve spolupráci s PR oddělením jsme proto natočili krátký spot, který vzbudil velmi pozitivní ohlasy.

12/2021 VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

Mezi vánočními svátky proběhl již tradiční zpěv koled pacientům. Jako každoročně se sešli hudebníci a potěšili nejen pacienty, ale i personál, který se hojně zapojil. Akce letos probíhala na chodbách, a ne na pokojích pacientů, jak bývá zvykem.

Životní příběhy těch, kterým jsme se věnovali...

KAZUISTIKA
TĚŽKÉ OTÁZKY I KRÁSNÉ SETKÁNÍ

Zpracovala: Magdalena Lis, nemocniční kaplanka FNOL

...“ Co na to říká Bůh?
Existuje vůbec?
Vidí?“
Tyto otázky se vyskytují v básničce, kterou jsem dostala jako dárek na rozloučenou od jedné pacientky.
Je pravdou, že ty stejné otázky slýchám docela často od lidí, které potkávám. Nepřekvapují mne, ani neudivují. Sama si je v mnoha situacích pokládám.
A odpověď na ně často nějak uvízne v krku. Odpověď lze nalézt v tichu, mezi řádky, nejlépe beze slov. Jak to bylo vlastně tenkrát, když jsem básničku s otázkami dostala?
Začnu od samého počátku. Službu kaplanky vykonávám už více jak 8 let, ale prostředí nemocnice bylo pro mne v té době neznámé. Většinu času jsem doprovázela nemocné a jejich rodiny v hospici.
Setkání s paní Barbarou, o které se chci s vámi podělit, bylo jedním z prvních, emočně velmi silných setkání na počátku mé práce ve FNOL.
Pacientku tenkrát pravidelně navštěvoval můj kolega, nemocniční kaplan, který usoudil, že by bylo dobře, kdyby paní mohla slyšet svůj rodný jazyk a mohla si i popovídat v polštině.
Paní Basia totiž pocházela z Polska, stejně jako já. Hned po ukončení studia, jako mladá žena, odcestovala do České republiky za svým manželem. Vedli tady klidný rodinný život, měli spolu syna. V minulosti pracovala paní Basia jako učitelka češtiny. Překládala také knihy, psala básně. Krásná, citlivá, křehká žena.
Ve svých 83 letech se musela vypořádávat s mnoha nemocemi. Statečně, až obdivuhodně, přijímala všechny těžkosti, které s sebou život přinesl.
Tenkrát byla pacientka opakovaně hospitalizovaná pro potíže se srdcem a s otoky nohou. Na geriatrickém oddělení procházela mnoha vyšetřeními a kontrolami za účelem stabilizace jejího stavu a posílení organismu. Pobyty v nemocnici byly dlouhé a hodně vyčerpávající.
Hned při prvním setkání se mnou se ujistila, že spolu nebudeme mluvit o Bohu a o víře, a já jsem její přání naprosto respektovala. Měla pro to své důvody, které po několika přátelských setkáních vyšly najevo. Vyslechla jsem dramatický příběh z jejího dětství.
Basia vyrůstala v tradiční katolické rodině. Její postoj k náboženství silně ovlivnilo období války. Tehdy přestala věřit v Boha, nebo, lépe řečeno, přestala Bohu věřit. Její rodina ukrývala v zahradním domku Žida. Malá Basia měla za úkol nosit potají tomuto muži, který byl stejně později zavražděn, jídlo.
Doma všichni čekali na návrat otce z války. Ale jednoho dne byla Basia svědkem toho, jak máma se vztekem oznámila, že otec je mrtev, a že se už nikdy domů nevrátí. Od maminky tehdy uslyšela větu: „Bůh neexistuje“. A také viděla, jak babička za tato slova její maminku fackuje. Od té chvíle se Basia uzavřela před jakoukoliv transcedencí. Její srdce naplnila bolest.
Paní Basia vyprávěla svůj příběh se slzami v očích a ptala se na „Pravdu“, která by jí přinesla osvobození. Také mi řekla o zvláštním paradoxu. Prý dodneška dostává za úkol překládat do češtiny historii lidí, kteří umírali v koncentračních táborech a i jinak trpěli během války. Vše má tak znovu před očima a opět prožívá bolest. Má v tomto trápení právo klást si otázku, zda Bůh opravdu existuje? Opatrně jsem se snažila mluvit o Bohu, kterého znám já, ale chyběla mi slova. Tehdy mě napadlo, že pacientce nabídnu k přečtení básně, které jsem napsala, a do kterých jsem vložila své myšlenky týkající se prožívání víry a mého vztahu s Bohem. Zároveň ji požádám o komentář k mým textům. Stalo se, a paní Basia později přiznala, že to byl pro ni speciální úkol, a vyprávěla mi, jaký to byl pro ni hluboký zážitek. Měla můj sešit uložený vedle sebe, a když se v noci vzbudila, cítila potřebu ho otevřít, číst si básničky a přemýšlet o nich. Byla dojatá, něco se v jejím nitru změnilo, otevřelo. Prozradila mi, že jako 8letá holčička napsala básničku o malém andílkovi a přednášela ji ve škole na vánoční besídce. S bázní přiznala, že má schovanou také báseň, kterou napsala jako promluvu k Bohu. Tuto báseň jsem pak spolu s komentářem, básničkou o andílkovi a poděkováním za doprovázení nalezla ve svém sešitě. Byl v tom hluboký a přitom stručný obraz toho, co paní Basia prožívá, a po čem touží.
Do komentáře mi jako zpětnou vazbu napsala, že básně, které si ode mě přečetla, byly plné víry v dobro, takže v nich našla jistotu, že svět může být bezpečný a hezký pro všechny lidi, nejen pro ty, kteří věří v Boha. Také byla vděčná za důvěru a možnost podělit se o všechny své starosti a bolesti. Nechtěla kněze, ani svátosti; to jí nic neříkalo. Ale k očistě jejího srdce přispělo sdílení osobního příběhu v prostoru plném důvěry a porozumění. Když přišel čas rozloučení, byly jsme obě dojaté, a já jsem jen mohla upřímně popřát pacientce, aby se setkala s Bohem dobrým a milosrdným, a také s Pravdou, kterou hledala, a na kterou se ptala. A aby se jí podařilo splnit to, co slíbila ve své básni.
Paní Barbara totiž nechala odpovědi na své otázky otevřené. Dala Bohu šanci na existenci. Přesně popsala podmínky, při jejichž splnění zasadí pro Boha v zahradě květ, „ať roste do krásy, ať voní“, a ona, „věčný rebel“, v pokoře hlavu skloní.

INTERVENCE NA KLINICE URGENTNÍHO PŘÍJMU
SETKÁNÍ NA CHODBĚ

Zpracoval: Filip Fürst, nemocniční kaplan FNOL

Paní Alena mě oslovila na chodbě nemocnice, jelikož hledala oddělení urgentního příjmu. Nabídl jsem jí, že ji doprovodím. Po zjištění, že jsem kaplan, se rozplakala. Nabídl jsem jí možnost rozhovoru v kanceláři, stranou čekárny. Po domluvě s personálem jsem paní zavedl do pracovny. Při rozhovoru opakovaně zmiňovala,

jak je neschopná, že si zlomila ruku tak nešťastně. Uklidňoval jsem ji, že to s nešikovností nijak nesouvisí a stát se to může každému. Obávala se operace, kterou jí lékař doporučil, jelikož fraktura byla komplikovaná. Projevila strach z anestezie a z toho, zda operace nezpůsobí více komplikací. Zároveň si uvědomovala, že již po krátké době má v dané ruce zhoršený hmat. Byla velmi plačtivá, proto docházelo k opakovanému utěšování, kotvení a ujištění, že lékař by jí nedoporučil něco, o čem není přesvědčený, že bude fungovat. Na konci setkání jsme se společně modlili a domluvili se, že se za paní po operaci zastavím na oddělení. Zároveň jsme se domluvili na podání eucharistie od kolegy z Římskokatolické církve /ŘKC/.
Po úspěšném zákroku jsme pacientku navštívili na oddělení traumatologie spolu s kolegyní kaplankou z ŘKC. Paní Alena již byla usměvavá, spokojená, velmi komunikativní. Opakovaně děkovala za návštěvu i za povzbuzení při pobytu na urgentním příjmu. Na závěr naší návštěvy paní Alena přijala eucharistii. Krátce poté byla paní Alena propuštěna do domácího léčení a k ambulantním rehabilitacím ve zdravotnickém zařízení spádovém k místu bydliště.

INTERVENCE NA II. INTERNÍ KLINICE SDÍLENÁ RADOST JE TROJNÁSOBNÁ RADOST

Zpracoval: Vojtěch Lamač, nemocniční kaplan FNOL

Na oddělení geriatrie jsem přišel navštívit devadesátiletou paní na její vlastní žádost. Tímto bych chtěl zároveň poděkovat personálu, který neváhá v těchto případech kontaktovat nemocniční kaplany.
Pacientka byla velmi usměvavá a poté, co jsem se představil jako nemocniční kaplan, se ještě více rozzářila. Byla překvapená, jak jsem ji tam našel a kdo mi o ní pověděl. Když jsem jí řekl, že mi to zavolala sestřička, nešetřila chválou na tu „dobrou duši“. Během rozhovoru mi pověděla stručně svůj životní příběh a z něj vyplynulo, že by měla zájem o přijetí svátostí. Domluvil jsem jí návštěvu katolického kněze. Poté jsem ji i nadále přicházel navštěvovat, společně jsme se modlili a přinášel jsem jí svaté přijímání. Sama v rozhovorech otevírala téma konce života a společně jsme se zamýšleli, jaké to asi bude v nebi. Vůbec při tom nedávala najevo úzkost nebo strach. Byla velice vyrovnaná, smířená a vděčná za vše dobré v jejím životě. Cítila, že její čas na zemi se již naplnil. Přesto nijak nerezignovala na svůj pozemský život. Byla připravena přijmout vše, co jí život přinese. Samozřejmě měla obavu z operace, která ji čekala, avšak při každém setkání bylo vidět, jak je povzbuzena a posilněna. Pacientka měla úžasný dar. Přestože často prožívala nejistotu, při každé návštěvě ji doslova zaplavila nevídaná radost. Tuto radost dokázala předat i mně a věřím, že i ostatním, kteří se s ní setkali. Jednou jsem ji navštívil se začínajícím dobrovolníkem v duchovní péči. Již během pár chvil strávených na pokoji jsme oba prožívali radost, kterou paní z návštěvy měla a dávala ji temperamentním způsobem najevo. Její sdílená radost se ve chvilce proměnila v trojnásobnou radost. Věřím, že dobrovolníka (stejně jako mě) toto setkání povzbudilo do dalšího působení. Setkání s pacientem není vždy smutné, tak jak bývá mnohdy v naší profesi předpokládáno. O to více si každého takového setkání vážím a jsem za ně nesmírně vděčný.

Napsali nám...

Vážený a milý bratře, bratře kaplane,
na úplném začátku letošního roku jste se staral o moji maminku Věru Jašovou. Ležela na „covidovém“ oddělení a zemřela 8. ledna ve věku nedožitých 89 let. O Vaši službu poprosil můj syn David, jemu ležel na srdci i tento email, který pro Vás sepisuji.
Maminka byla přivezena do nemocnice ve chvíli, kdy jsme my dospělé dcery, které jsem o ni pečovaly, onemocněly covidem, neměly sílu, ale hlavně vzhledem k nařízené izolaci ani možnost, jakkoliv s nemocnicí komunikovat, pouze přes telefon, a pak hlavně přes Vaši pomoc.
Píši Vám, abych vyjádřila velký náš vděk za to, co jste pro maminku mohl udělat, ale hlavně také pro nás. Možná Vám ani nedochází, jak byla Vaše služba důležitá právě pro nás doma. Těžko si představit, co si asi maminka v hlavě promýšlela v těch dnech a pak na oddělení plném „skafandrů“ kolem, ale chce se mi věřit, že byla ráda, když jste se za ní stavil a pak když jste jí mohl přečíst i dopis od nás. Pro nás ostatní, co jsme zůstali doma, byla Vaše služba ne stéblem, „kterého se tonoucí chytá“, ale doslova velkou jistotou, že vše je v pořádku a tak, jak má být. O významu kaplanské služby vůbec nepochybuji, ale poprvé v životě jsem ji zažila ve svém osobním příběhu, jako ta, jíž bylo také poslouženo. To samé platí i o mých nejbližších v rodině.
Ošetřující lékař říkal, že krátce před smrtí nic nenasvědčovalo tomu, že nastane úmrtí. Já tomu rozumím tak, že smrt nás vždy zaskočí, ale hlavně – Pán Bůh má opravdu naše životy ve své režii, ať už tomu něco nasvědčuje nebo ne. Zpětně poznávám Jeho velkou milost i při závěru maminčina života, a to mě naplňuje pokojem.
Vážený a milý bratře, přeji Vám požehnané velikonoční svátky a hodně radosti a naděje z velikonočního evangelia.

Srdečně a vděčně Jana Rumlová,
farářka Českobratrské církve evangelické a D.V. od 1. dubna 2021 také kaplanka v olomoucké vazební věznici.

Poděkování

Za uplynulý rok moc děkuji našim zřizovatelům a dalším, kteří službu NK podporují - managementu FN Olomouc a Arcibiskupství Olomouc. Dále děkuji všem kolegům a kněžím za spolupráci a jsem vděčná za to, že i když je náš tým složen ze zástupců různých církví, panuje v něm tolerance a čerpáme ze vzájemného obohacení. Díky společnému úsilí se nám podařilo vše výše uvedené.
Díky patří také paní supervizorce, která je nám k dispozici. Dále všem zaměstnancům, se kterými jsme spolupracovali, ale také dobrovolníkům, dárcům a příznivcům, kteří nám přispívají svým časem, prostředky, modlitbou.
Ti, za kterými můžeme přicházet a být jim na blízku, jsou pro nás mnohdy také obohacením a inspirací, za což jsme vděčni.
Děkujeme Bohu, že nás do této služby povolal a dal nám potřebné dary, abychom je mohli rozdávat dál.

Všem přeji, abychom měli dostatek naděje, lásky a srdce v pokoji a dokázali tyto hodnoty předávat dál.

Za nemocniční kaplany FN Olomouc vypracovala Mgr. Jana Březinová

Kolektiv nemocničních kaplanů FNOL

NEMOCNIČNÍ KAPLANI FN OLOMOUC

tel.: 733 789 731
e-mail: kaplani@fnol.cz
web: kaplani.fnol.cz

Preferovaný čas pro telefonáty je v pracovní dny od 10.00 do 16.00 hodin, kdy jsou kaplani přítomni ve FNOL. V akutních případech lze volat nonstop.

PORADNA HOŘEC

tel.: 733 789 731
e-mail: poradna.horec@gmail.com

V poradně Hořec jsou poradci pravidelně přítomni v pondělí od 10.00 do 11.30 a ve středu od 15.00 do 17.00 hodin. Návštěvu je možné domluvit i na jinou dobu. Služby jsou poskytovány zdarma.

Webové stránky asociací nemocničních kaplanů:
www.kaplan-nemocnice.cz
www.nemocnicnikaplan.cz

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUC

Poradna HOŘEC

KATOLICKÁ ASOCIACE NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ V ČESKÉ REPUBLICE